

คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

สารวิณ ควรหัตร์

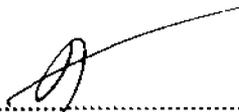
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

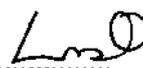
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน
วิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 เสนอโดย นายสารวิน
ควรหัตถ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา

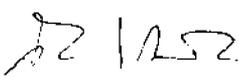

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 4 เดือน เมษายน พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเคหา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะขันหมาก)

.....กรรมการ
(นายชนม์ พานิชชอบ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร เตชะขันธ์หมาก นายชนม์ พานิชชอบ
ชื่อนักศึกษา	สารวิน ควรรหัตร์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 380 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนโรงเรียนรัฐบาล 278 คน และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน 102 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way analysis of variance : ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และมาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ส่วนมาตรฐานอื่นอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันปฏิบัติคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันปฏิบัติคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันปฏิบัติคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
ครู ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title	The Characteristics of the Teaching Profession according to the Standard Criteria for Teachers under the Lop Buri Educational Service Area Office 1
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Kasak Tehkhanmak Mr. Chon Phanitchob
Name	Sarawin Khuanhat
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2007

ABSTRACT

This research aims to 1) study the characteristics of the teaching profession according to the standard criteria of teachers under the Lop Buri Educational Service Area Office 1, 2) compare the characteristics as classified by age, educational level, and experience. The 380 samples used consisted of 275 government school teachers, and 105 private school teachers under the Lop Buri Educational Service Area Office 1. The instrument used was a questionnaire designed by the researcher and approved by 5 experts with a reliability value of .97. The data from 100 percent of respondents was analyzed by a ready-made computer program to calculate percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), ANOVA, and Scheffe's method.

The findings indicated that:

1. overall and each individual standard of the characteristics mentioned previously were rated at a high level except the eighth standard criteria-demonstrating a good behavioral model for students, and the ninth standard criteria-collaborating with others in school creatively, were rated at the highest level.

2. the characteristic comparisons previously mentioned were classified by age, educational level, and experience as follows: 2.1) the teachers of different ages overall were not different in performing according to the teachers' profession standard criteria, 2.2) when classified by level of education overall, it was found to be different, however, when considering each individual standard, it was found different at .05 level of statistical significance for the first standard always performing academic activities concerning the teachers' professional development, the fifth standard-developing instructional media to maintain efficiency, the eight standard-demonstrating a good behavioral model, the ninth standard-collaborating with others in school creatively, and

the twelfth standard-providing opportunities for students to acquire knowledge in every situation, 2.3) when classified by experience overall, it was found that there was no difference; however, when classified by each individual standard, it varied with statistical significance at a level of .05 in the first standard-always performing academic activities concerning the teachers' professional development, the third standard-passion to develop students to full potentiality, and the eighth standard-demonstrating a good behavioral model.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณประการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือ และน้ำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และนายชนม์ พานิชชอบ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และแนวทางอันเป็นประโยชน์ ติดตามให้กำลังใจ เอาใจใส่และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุดา เพชรใส ประธานสาขาจิตวิทยาแนะแนว ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ดร.ธีระภัทร ประสมสุข รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ ครูชำนาญการ โรงเรียนสุชีวิทยา และนายละเอียด กันทรिका ผู้อำนวยการโรงเรียน พิบูลวิทยาลัย ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ท่านอง เจริญรูป ให้ความกรุณาเขียนบทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณนายสุวรรณ มีทองคำ ที่ได้ให้คำแนะนำด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอัน เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่อำนวยความสะดวกและตอบแบบสอบถาม เป็นผลให้การจัดเก็บ ข้อมูลในการวิจัยสมบูรณ์ ขอขอบคุณอาจารย์ลัดดาวัลย์ โพธิ์สุวรรณ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 และนางศิริเพ็ญ ควรัตน์ ที่ให้การสนับสนุนและ เป็นกำลังใจตลอดมา รวมทั้งผู้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งมิได้กล่าวนามมา ณ โอกาสนี้ ที่มี ส่วนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ด้วยดีและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะคุณแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดี เสมอมา

สารวิน ควรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารการศึกษา.....	9
ความหมายของการบริหารการศึกษา.....	9
กระบวนการบริหารการศึกษา.....	10
การบริหารงานบุคคล.....	15
ความหมาย ประเภท บทบาทและหน้าที่ของครู.....	16
ความหมายของครู.....	16
ประเภทของครู.....	18
บทบาทของครู.....	21
หน้าที่ของครู.....	24
คุณลักษณะของครู.....	30
แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539.....	37
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.....	39
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยต่างประเทศ.....	51

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	93
สมมติฐานในการวิจัย.....	93
วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	110
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	126

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเป็นครูผู้สอนโรงเรียน รัฐบาลและโรงเรียนเอกชน.....	56
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์.....	61
ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามรายมาตรฐาน.....	62
ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามรายข้อ.....	64
ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ.....	72
ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	75
ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์.....	78
ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ.....	81
ตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา.....	83
ตาราง 10 ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครู มาตรฐานที่ 1 ของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยวิธีการ ของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	85

ตาราง 11	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 5 ของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	85
ตาราง 12	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 8 ของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	86
ตาราง 13	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 9 ของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	87
ตาราง 14	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 12 ของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	87
ตาราง 15	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมทุกมาตรฐานของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	88
ตาราง 16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์.....	89
ตาราง 17	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 1 ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	91
ตาราง 18	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 3 ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	91
ตาราง 19	ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 8 ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method).....	92

สารบัญภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

หน้า

8

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี